

August Varenius

Aeterni Dei Spiritus Sancti Domini & vivicantis Qui ex Patre Filioque Procedit Qui cum Patre Et Filio simul adoratur & glorificatur Qui locutus est per Prophetas Honori Sacrum Pentecostale, ipso solemni die ... publice propositum ab Augusto Varenio, D. Universitatis Rostochiensis h. t. Rectore

Rostochii: Kilius, 1672

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn736002413>

Druck Freier Zugang

ÆTERNI DEI
SPIRITUS SANCTI

Domini & vivificantis

Qui ex PATRE FILIOQUE PROCEDIT

Qui cum PATRE ET FILIO simul adoratur & glorificatur

Qui locutus est per Prophetas

Honori

SACRUM
PENTECOSTALE,

ipso solemni die τῆς πεντηκοστῆς

publicè propositum

ab

AUGUSTO VARENIO, D.

(UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

h. t.

RECTORE.

DEUT. XVI. 9. 10.

Celebrabis Festum septem septimanarum DOMINO DEO TUO!

ISAÏÆ LIX. 21.

*Hoc erit fœdus meum cum istis, ait Dominus: SPIRITUS MEUS qui est in te
& verba mea quæ posui in ore tuo, non recedent ex ore tuo, nec ex
ore seminis tui, nec ex ore seminis seminis tui, ait DOMINUS, ex hoc
tempore usque in seculum.*

Dorotheus Mitylenens. Metropolitanus.

*Ego Sanctum SPIRITUM ex Patre Filioq, non ut à duabus causis: sed ut ab
Unico Principio procedere profiteor, sic ut Pater & Filius unicâ spirandæ
facultate Sanctum Spiritum spirent.*

Beſſarion Archiepiſcop. Nicæn.

*Ille Chriſtianus ſervari non poteſt, qui S. SPIRITUM ex Patre Filioq, proce-
dere, minimè credit.*

ROSTOCHII, Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typogr. A. clb lbc LXII.

R. H. - Progi 1672/6

1672

Inter illa, quæ non scripta: sed tradi-
ta custodimus, quæque vel ab ipsis Apostolis, vel
à plenariis Conciliis commendata, ab universâ
quacunq; se diffandit, servantur Ecclesia, rectè
magnus AUGUSTINUS (epist. us.) retulit
sacrum PENTECOSTALE s. quod ADVEN-
TUS de cælo SPIRITUS SANCTI anniversa-
riâ solemnitate celebretur. PENTECOSTE
sanè V. T. tantum abest, quod ex traditione non
scripta fuerit, ut potius & publicâ illam lege in
ipso monte Sinai, magnificentissimus Legislator inter myriades Angelo-
rum, bis (Exod. XXIII. 16. & XXXIV. 22.) imperaverit, & quoad ipsum
temporis rationarium accuratissimè circumscripserit: FESTUM SEPTI-
MANARUM, FESTUM MESSIS, FESTUM PRIMITIARUM FERI-
ATOR! Cujus interpretes & internuntii idem NUMINIS, MOSES Deut.
XVI. 9. numeros ac nomina FESTI elegantissimo compendio explicuit: *Se-
ptem hebdomadas numerato tibi! Ex quo cæperit immitti falx in segetem,
incipies illas septem hebdomadas numerare* (scilicet, quia XV. Nisan s. Mar-
tii, velut altero Paschali die, falx primò omnium immittebatur in segetem,
ad solum Omer s. manipulum frugum maturefcentium, ante messem com-
munem demetendum & in sacrario Domini offerendum, & ab illo ipso die
septem hebdomades, usque dum completeretur dies *τῆς πεντηκοστῆς*, erant nu-
merandæ, inde nomen illi, FESTI SEPTIMANARUM: quia inter Festum
Paschale & Pentecostale intercedebat Messis communis, inde illi nomen
FESTI MESSIS sc. jam absolutæ: quia, in hoc ipso solemnî Pentecostali
offerendæ erant Primitiæ, non prout Paschales illæ, messem præcedentes:
sed sequentes, non adhuc stantium frugum: sed elaboratarum e. c. frumen-
ti vannati, non in quantitate manipuli, sed ad minimum sexagesimæ (sc. de
6000, modis 100.) inde, & ex hac ipsâ *Thrumæ* s. oblatione, novum huic sacro
nomen, ut *ἑξοχῆς* dicatur FESTUM PRIMITIARUM, quas l.
alleg. Moses expressit: *celebrabis illud tributo voluntariæ oblationis ma-
nus tuæ, quam dabis, prout benedixit tibi DOMINUS DEUS tuus*
v. 10. usus voce: MISSA, quæ quia collationem sufficientem qualis est
tributi, significat Hebræis, inde quosdam Pontificiorum *MISSE* celeberrî-
mum in Ecclesia nomen deduxisse, notatum Santi Pagnino & Mercero, non
nisi compamtivè id, respectu ætymologiæ, majore absurditate illi suppositæ

אֶלְטָרִיס, altaris sc. vocabulo, concedente Apologiam Confess. August. tit. de
 MISSA: Quid opus erat tam procul accersere etymologiam, nisi volebant
 ostentare scientiam Ebraicæ linguæ, cum extet nomen MISSA (מִסָּא) Deut.
 XVI. 10. ubi significat collationes s. munera populi, non oblationem sacerdo-
 tis. Debebant enim singuli, venientes ad celebrationem Paschæ, aliquod mu-
 nus, quasi Symbolam afferre. Hunc morem retinuerunt & Christiani. Con-
 venientes enim afferebant panes, vinum, & alia, ut testantur Canones Apo-
 stolorum. Nec ita numeros saltem septimanarum & onomatologiam Festi
 in illâ gloriosâ panegyrii auscultator, & inde apud Israelitas potentissimus Ora-
 tor Moses pulcherrimè explicuit: sed & ad exemplum Legislatoris fulminan-
 tis, celebrationem FESTI PENTECOSTALIS imperavit: CELEBRABIS
 FESTUM SEPTIMANARUM! Du sollt das Fest der Wochen halten! Et
 illâ quidem obligatione, postquam advenit olim dies, quo, expuncto per Cru-
 cifixum proclamantem de suggestio crucis illud: ΤΕΤΕΛΕΩΤΗ *s. Consumatum*
 est Joh. XIX. 28. 30. subcontrario nobis rituum Chirographo Coloss. II. 14. fu-
 gerunt umbræ Cant. IV. 6. nos absolvit Paulus intonans: In libertate, quâ
 Christus vos liberavit STATE! Galat. V. 1. Ne quis vos damnet respectu cibi,
 vel festi, quæ sunt umbra futurorum: CORPUS autem est Christi Coloss. II.
 17. Totum inde à manifestato in carne & exaltato in cruce Deo tempus, unus
 dies Evangelicus, unus, qualis à Prophetâ prædictus Isaia LXI. 1. 2. ab ipso Sal-
 vatore intimatus & publicatus (Luc. IV. 8. 9.) Jubilæus, unus Sabbaticus est,
 interminabilis illius Jubilæi, illius, qui in ἀποκαταστάσει πάντων κτίσεως,
 & in primis illorum, qui habent τὴν ἀρχὴν τοῦ πνεύματος, totiusque
 adeo militantis civitatis Dei ardentissimis votis ac suspiriis est, (Rom. II. 9.
 19. 23.) antecessor luculentissimus, in quo tamen, ne, si non perpetua, nulla
 esset tanti, quod baptismo S. Spiritus Apostolico, debemus, beneficii peculia-
 ris meditatio, sive ipsi Apostoli, ipsâ Iudæorum Pentecosta, illud effusi S. SPI-
 RITUS ὁμολογοῦντες μετὰ ψαλμῶν celebrantes, exemplo fulgidis-
 simo præverint, (conf. Act XX. 16. 1. Cor. XVI. 8.) sive, quicquid sit de Cle-
 mente, Irenæo, Justino (cum nec Constitutionum liber Clementis illius sit,
 nec liber questionum Iustini, nec adeo per hunc, quod ceteroqui non extat,
 indubitato Irenæi) alii instituerint, sacrum hoc anniversariâ solennitate cele-
 bratum, magno consensu inde à Nicæno Concilio (in cuius Canonibus quo-
 que XX. est: ἐν ταῖς τῆς πεντηκστής ἡμέραις γόνυ μὴ κλίνειν *s. inde à Domi-
 nicâ resurrectionis adusque solemne Pentecostes in precibus standum, non de-
 geniculis adorandum*) testantur Patres & Canones veteres Ecclesiastici, quos
 A 2 quidem

quidem servare, quousque salvâ pietate licet, *Ecclesia prudentem ac pacificum* filium decet, memorem illius Augustini ad Januarium: *Quod tota per orbem frequentat ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissima est insanie.* Illud autem maxime memorabile, quod, prout in libro federis (Exod. XXIV. 7.) iterato, Legislator Dominus illis Legibus de FESTIS sine intervallo præmisit illud immutabile statutum: *Ne facito tibi Deos fufiles!* Exod. XXXIV. 16. ita παρρησιασας & illius ἐς Sinai prodeuntis, ἐκ montibus Pharan illucescentis tantâ maiestate (Deut. XXXIII. 2. 3.) Dominatoris, Ministerianorum primicerius Moses, in illâ Legis ἀπαρχα Deut. XVI. 10. illud legum de anniversariis solemnitatibus præambulum, illud fulmen divinum, in illâ de FESTO PENTECOSTES brevissimâ Sanctione, repræsentaverit, magnâ voce obtestatus Israelem, ne festivitates suas, cujuscunque, & vel subtilis Idololatriæ facinore, nedum novo vitulo aureo conspurcaret: sed quicquid institutum esset sacrarum, exclusis à cultus religiosi honoribus constatisque Deastris, ceterisque, utut sanctioribus Nominibus, sibi soli, qui esset יהוה אלהינו, illibatum servaret atque sic DOMINO DEO SUO, quod inscripta Lex habet, *Festum septimanarum celebraret.* Neque aliam purioris antiquitatis, utut Sanctis defunctis, Martyribus præcipuè, memorias fabricabat, non autem templa sicut Diis consecrabat, mentem fuisse testis Sanctus Augustinus l. XXII. de civ. Dei c. 10. *Non erigimus altaria, in quibus sacrificemus martyribus: sed UNI DEO & Martyrum & nostro sacrificium immolamus, ad quod sacrificium, homines Dei, qui mundum in ejus confessione vicerunt, suo loco & ordine nominantur, non tamen à sacerdote, qui sacrificat, invocantur.* Ornamenta illa sunt memoriarum, non SACRA MORTUORUM. DEO offerimus, qui illos & homines & Martyres fecit, & Sanctis suis Angelis cœlesti honore sociavit, ut eâ celebritate & Deo vero de illorum victoriis gratiam agamus & nos ad imitationem talium coronarum atque palmarum, eodem invocato in auxilium, ex eorum memorie renovatione adhortemur. vid. Aug. l. IIX. de C. D. c. 27. Et sanè, si quis alius sub Christi federe festus dies est, quo, ne imaginariæ divinitati fictæque divinx hypostasi, quæ veterum Pentecosten jam olim exosam Sanctissimo Numini reddidit, sacrum peragi dicatur, prohibendû, hoc ipsum Pentecostale sacrum est. Nec enim olim ab hæreticis saltem, sive Confundentibus (quorum signiferi P. Samosatenus, & Sabellius) sive Separantibus s. S. Spiritum personam Patri ὁμοούσιον negantibus Arianis, Macedonianis, Eunomianis, ceterisque, ἀντιπαρθενοῦς, oppugnata S. Spiritus divinitas, & divina personalitas est & in creaturarum classem relegatus. Creator Universitatis S. Spiritus: sed & hodie

hodiè divina persona S. Spiritus, à Patre & Filio procedentis majestas, sive,
 excogitatis ingeniosè discursibus, sive depravatis in hanc rem sacrarum lite-
 rarum oraculis, à novis Photinianis s. Socinianis Cyclopico ausu
 oppugnatur. Qui S. Spiritum *ὁμοούσιον* Patri Filioque personam negat,
 vel aternā illum divinitate, sive manifestè, sive per abnegatam personam &
 debitæ invocationis, vel, in directā ad S. S. formula, qualis illa Ecclesiæ Catho-
 licæ antiquissima: VENI SANCTE SPIRITUS! gloriam, latrunculorum
 more exautorat, quid agit aliud, quàm ut irrita Christianis reddat Sacra
 Pentecostalia, velut idololatriæ, siquidem, ita, prout molitur insensibilissimus
 Sancto Spiritui hostis, haberet, manifesta, atque sic, quæ ex religioso cultu ac
 devotissimā dulcissimi Consolatoris invocatione piæ mentes experiuntur
 Pentecostalia gaudia, ipsius mysterii jugulū petendo, penitus interimat,
 quin illam ipsam, quam Ecclesia Catholica gratis nunc animis veneratur
 S. Spiritus effusionem, fusiles inde, quos sacris his abesse Deus jusserrat, Deos,
 fabricando, vel nobis objiciendo, in ipsius S. Spiritus ignominiam vertat.
 Non deerunt generosionibus S. SPIRITUS discipulis, arma, quibus & divi-
 nam illius Majestatem, contra τὸ σατανὰ καὶ τοὺς ἀγγέλους insidias defendere, & blas-
 phemiam veritate victam in Catholicæ fidei triumphos possint convertere,
 ad quos quidem securum sternit iter flagrantissima Scripturarum Canoni-
 carum lectio & ardentissima illius, qui SPIRITUS VERITATIS est, & in omnē
 nos veritatē ducit, de cetero læsæ suæ Majestatis potentissimus & quovis hoste
 terribilior vindex, invocatio, quib; armis sub signis SPIRITUS GRATIÆ ET
 DEPRECATIONUM Sach. XII. 10. cententur veri Sionis Filii, in illo, quod
 præscripsimus ex Isaia c. LIX. 20. 21. *federis* s. τῆς Διαθήκης, prout appella-
 vit Apostolus Rom. XI. 27. Instrumento. Promittitur venturus Sioni con-
 sanguineus Redemptor s. vindex, (ἡ ΝΑ) neque verò alius, quàm quo Sion
 jam olim est potita, & per quem *conversi sunt* illi ipsi genuini Sionis filii à
 defectione in Jacob v. 20. Et quod ad ipsum Deum cujus *καὶ ὁ πατήρ*
 sunt ἀμεταμέλητοι (Rom. XI. 29.) attinet (notetur v. 21. illud ἡ ΝΑ) im-
 mutabile sancitur *fedus* cum illis N. T. Filiis, cujus summa: SPIRITUM SAN-
 CTUM DEI, eundemque *benedictum* DOMINUM DEUM Israelis Luc. I.
 68. 70. licet, prout locutus est per os Sanctorum, qui à seculo fuerunt, Prophe-
 tarum, ita tunc per Isaiam, loqueretur, nec adeò decisset ecclesiæ per tempo-
 ra V. T. (per quæ quanta fuerit Sancti Spiritus plenitudo vel solæ testa-
 buntur Prophetarum Scholæ, in quibus ingentes Juvenum numeros affla-
 tu, potenti possidebat, & vel ipsos Prophetarum hostes invadens derepente
 immu-

immutabat S A N C T U S ille S P I R I T U S, conf. I. Sam. X. 5. 6. 10. c. XIX.
 20. 21. 23. 24. quin ne quis posterioribus V. T. sub templo 2. seculis præ-
 sentiam S. S P I R I T U S Ecclesiæ dubiam redderet, ipse *DEUS DOMINUS*
in unum ~~in unum~~ *ad Serubabelem, Iosiam, totamque universitatem populi*
 in ipsâ templi fabricâ Orator prohibet: *Confirmamini & perficite! nam*
EGO sum vobiscum, cum VERBO, quo pepigi vobiscum in exodo ex Aegypto,
& cum S P I R I T U M E O m an s u r o in vobis. Ne timeatis! Hagg. II. 4. 5.)
 tamen eminentissimè futurum tempore N. T. super Christo, nec recessurum
 sive à Christo sive à semine, & semine seminis MESSIÆ (illius sc. promissi
 MESSIÆ seminis conf. Isaia LIII. 10. *Cum anima ejus exposuerit seipsam in*
sacrificium pro reatu, videbit semen, cognitione sui ipse justus servus meus
justificabit multos & delectatio Domini per eum prosperabitur) ex hoc TEM-
 PORE usque IN SECULUM, & per omnia adeo N. T. tempora adusque
 consumationem seculi. Scilicet ille ipse S. S P I R I T U S, qui est super ipso Jesu
 s. Redemptore Sionis Christo v. 20. quippe super quo quiescit S P I R I T U S DO-
 MINI sine mensurâ c. XI. 2., unde c. LXI. 1. de ipso sic Orator intonat:
 S P I R I T U S DOMINI, DOMINI SUPER ME, eò quod DOMINUS unxit
 me, promittitur Ecclesiæ, in quem adeo ex illâ immensâ, quæ datur in Chri-
 sto capite, plenitudine, S. Spiritus, unâ cum donis derivatur in membra s.
 in Semen MESSIÆ & semen seminis, & Verba quæ posuit DEUS in ore
 CHRISTI, unâ cum illo Spiritu, qui est super Christo, memorantur, non
 solum non recessura ex ore seminis Christi: sed nec ex ore seminis seminis,
 IN SECULUM. Neque enim vel solis sub V. T. Prophetis, sub N. T.
 Apostolis, Salvator sanguinis sui merito impetravit, vel ipse unâ cum Pa-
 tre impertivit S A N C T U M S P I R I T U M: sed universæ Sioni & omnibus à
 defectione in Jacob conversis, totique adeo cœtui redemptorum & per di-
 versitatem linguarum in unitatem fidei convocatorum, neque his ad tem-
 pus duntaxat certum, & vel proximis MESSIÆ in carne manifestati
 temporibus s. Semini: sed etiam Semini Seminis, idque ex hoc tempore
 usque in seculum, & omnibus adeo ad usque consumationem seculi creden-
 tibus. Cumque testimonium JESU sit Spiritus Prophetiæ Apoc. XIX. 10.
 non poterat hujus Prophetiæ dari luculentior ipso JESU interpretes, qui
 in supremâ illâ ad Discipulos Oratione Joh. XIV. 16. EGO, inquit, rogabo
 PATREM, & ALIUM PARACLETUM dabit vobis, sc. S P I R I T U M VE-
 RITATIS, ut maneat vobiscum IN ÆTERNUM, prout in eadem oravit
 non solum pro SEMINE s. Apostolis Joh. XVII. 11. sed & pro SEMINE SE-
 MINIS v. 20. Non sanè in æternum supervivuri mortales erant Apostoli,
 SEMEN

SEMEN MESSIÆ, neque ergo his solis: sed & omnibus per *illorum Ser-*
monum credituris, & ipsi sic SEMINI SEMINIS promittitur hic
 ALIUS PARACLETUS, & adeo (cum & ipse JESUS CHRISTUS noster
apud Patrem PARACLETUS sit 1. Joh. II. 1. 2.) alia persona divina sc. SPI-
 RITUS S. *Spiritus veritatis*, idemque non ad certum tempus: sed prout
 in Propheta Deus: *Ex hoc tempore usque in seculum*: ita prout hic inter-
 pretatur ipse Vindex Sionis Christus, IN ÆTERNUM. Neque alio
 fine in Solemni Pentecostali *effusus super APOSTOLOS Sanctus ille Spi-*
ritus, flammante vel centuplici lingua, ad stuporem usq; auditorii tunc Hie-
 rosolymitani *ex omnibus gentibus*, quæ sunt *sub caelo*, derepente tanto mira-
 culo compulsi, illos potentissimos Oratores & Pracones reddidit *Magnali-*
um Dei, quàm ut in orbe universo, conversis horum præconio à defectione
 tum Judæis tum gentibus, præpararetur, illud SEMEN SEMINIS, in quod
 SPIRITUS ILLE CHRISTI unà cum donis derivetur, & quidem sic ut &
Spiritus ille & verba divina non recederent ex ore SEMINIS futuri,
ex illo tempore usque in seculum. Quin propterea, post Antecessores
 Apostolos, in alios quoque e. c. *Conversos à defectione Samaritanos* Act.
 IIX. 17. in *Cornelium ceterosque Auditores Petri*, *Cognatos Cornelii* Act.
 X. 44. in XII. illos *Discipulos Ephesinos*, non sine admirando *linguarum &*
Prophetia dono, ilapsus est ille CHRISTI SPIRITUS (Act. XIX. 6.) juxta
 sanctissimam illam in Joële Prophetiam *effundendus novissimis tempori-*
bus super omnem carnem, sic ut donum Prophetia commune futurum esset
filiis, filiarum, seniorum, juvenum, Servorum, ancillarum. Joel. II. 28. 29.
 quàm ut ostendatur hujus de SPIRITU DOMINI, qui est super MESSIA, &
 inde donatur SEMINI & SEMINI SEMINIS, non recessurus ab hoc in se-
 culum, Prophetia, complementum. Verba sc. quæ Deus posuit in ore Christi,
 non recedent de Ore Christiana Ecclesiæ, super PETRAM, non PETRUM
 fundatæ, IN SECULUM, & ut non recedant, *Spiritus Christi* datus est ei-
 dem Ecclesiæ, de quo Servator: *Spiritus veritatis* manebit vobiscum IN
 ÆTERNUM. Datur quippe Ecclesiæ Christi Spiritus Christi, ut Prophe-
 tias, quas sine SPIRITU S. nemo intelligit, & genuinum illarum sensum,
 illibatam conservet ac custodiat. Datur Filiis Sionis s. Ecclesiæ, ut ἐν πίστι
 σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ imò εἰς πάντα αἰῶνα τῆς συνέσεως εἰς ὁρτι-
 γνωσιν τοῦ μυσηρίου τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Col. I. 9. II. 2. s. omni sapi-
 entia & intelligentia spirituali, adusq; opulentissimum certissima cognitionis
 Mysterii Dei Patris & Christi gradum magis magisque proficiant. Donum
 quippe Prophetia temporibus N. T. salvis illis eminentioribus gradibus pri-
 morum

morum temporum nuncordinarium esse debebat. Illud ipsum *χεῖσμα*,
 s. SPIRITUS qui h. l. promittitur Ecclesiæ, non recessurus à SEMINE &
 SEMINIS SEMINE, docere poterat Sionis Filios Omnia, tantumque præ-
 stare, ut omnes illi *θεοδιδασκῆται*, Joh. VI. 45. Doctore deinceps alio non in-
 digerent I. Joh. II. 27. Offeritur ab Angelo buccinatore Apocalyptico sub
 tubâ 6. *βιβλιδάριον ἀνεωγμένον* Apoc. X. 2. & seq. Prophetiæ quidem me-
 morantur *סתרמים* i. e. *abscondita & obsignata*: sed *עַרְעָר עַד עַד*
adusque tempora novissima Dan. XII. 2. 4. 9. Quicquid hîc deest, non san-
 cto Spiritui: sed Filiis Sionis, non lacrymas, non preces ardentissimas,
 non studium ad discendas sacras literas, quod summum requirebatur, affe-
 rentibus, nec Agno de tribu Ihuda, ut ipse librum, quâ parte sibi signatus,
 aperiat, supplicantibus: sed minore reverentiâ, velut canis in fugâ bibens ex
 Nilo, nec posito, quod afferunt, præjudicio legentibus, nec hîc serpentem
 imitantibus, qui puro de fonte bibiturus, in speluncâ priûs Venenum ponit,
 & ita *καὶ ὁ κόσμος πρὸς τὸν πηγὴν ἐρπῖται* s. *mundus ad fontem serpit*. Non abominantur
 equidem genuini Sionis Filii, quicquid ceteroqui datur Antiquæ decoræque
 Domui Domini nostri *traditionis*, de quâ in ipso limine, commendatæ no-
 bis ex *Epistolâ ad Januar.* Augustini regulæ: ceterum non admittunt Tra-
 ditiones dogmaticas s. quosdam, *fidei articulos*, sive à Christo immediatè,
 sive ab Apostolis *traditos*, nullâ autem *Scripturâ Canonicâ expressos*. Et tamen
 ad fidem & salutem ex equo necessarios, propter quorum custodiam non
 minùs, quàm *Credendorum ex Scripturis* datus sit Ecclesiæ *Spiritus*
Christi, quomodo corruptor hujus testamenti, Corcagienſis Iber-
 nus: Non, inquit, dictum est: Scripta mea, quæ posui in manu tuâ:
 Sed: VERBA mea quæ posui in ore tuo, non recedent de Ore
 tuo: Verba autem (pergit idem) ut hominis: ita DEI latius patent,
 quàm scripta. Deus non solum Angelis sine ullo scripto locutus: sed pri-
 mis etiam hominibus, tam ante, quàm post lapsum & eorum posteris tam
 ante, quàm post diluvium nondum datâ per Moſen lege, multariam
 veritatem propalavit, & iudicia manifestavit. Fuerit olim ante inchoatum
 vel consummatum Canonem traditioni locus: at post hunc absolutum nullus in
 negotio fidei & salutis *traditioni* locus est: sed SPIRITUS ILLE CHRISTI,
 qui datur Ecclesiæ, non nisi per Scripturas Canonicas loquitur, quin, cum
 de VERBO quidem SCRIPTO utrinque confet: TRADITIO autem an
 sc. talis nunc detur, ipsum sit *ἀνεγόμενον*, in ipsâ Adversarii argumentatione
 sc. In testamento hoc, memoratur: Verba mea, quæ posui in Ore tuo, non re-
 cedent

cedent ab ore tuo, E. non solum scriptum: sed præter & extra hoc, aliud quoque TRADITUM verbum semini & semini seminis est commendatum, & adeo in Ecclesiâ datur talis *traditionis* sacrarium conf. Sinnich. c. XX. Goliathismi profligati. Ceterum de TRADITIONIBUS ἐλεγχτικαῖς differere vel quid sub illo nomine alatur monstri, publicare, nostrum nunc institutum non est: neque patitur angustia Programmatidis hujus, Unum illud, quod summam continet omnium controversiarum, imò de quo uno & solo reverâ controversia omnis inter quoscunque sive verè sive externâ saltim professione Christianos, est κενομενόν, sc. *in quo cætu*, ex illis, quibus hodie per ipsa nomina discernitur, dogmatibus, considerato, sit SPIRITUS ille Christi, & VERBA illa non recessura ex ore seminis & seminis seminis Christi, usque in *seculum*? minutiùs excutere. Poterat compendiarium huic scrutinio regulam dare illud axioma Paulinum, juxta quod sc. non solum nemo potest dicere JESUM DOMINUM, nisi per SPIRITUM SANCTUM: sed &, Nullus per Spiritum loquens, dicit JESUM anathema, s. JESUM & ejus doctrinam execratur, vel κακοδογῆ Ἰησοῦν s. de JESU malè loquitur. I. Cor. XII. 3. Atq; κακοδογῆ Ἰησοῦν Socinianismus. Quid manifestius in scripturis dogmate de Verbo s. Dei Filio incarnato, ipsaq; sic *unione personali*, de CHRISTI, per sanguinem pro peccatis nostris satisfactione, & imputatione iustitiæ Christi in justificatione? At primum illud ὁμολογουμένως μέγα τῆς & σεβείας mysterium, hæresis illa vocat commentum hominum, merum somnium à Papiſtis acceptum, secundum, erroneum, tertium, ingentem Evangelicorum errorem. Conf. Socin. I. Quod regni Pol. c. 2. 4. & 5. Smalc. refut. thes. Gravv. de incarn. F. D. Quid potentiùs & gloriôsè magis insonat scriptura *Majestate illâ verè divinâ*, CHRISTO ut homini, & ipsi adeo humanitati communicatâ, cujus, quoad κτῆσιν, principium, *hypostatica unio*, quoad plenariam & universalem χεῖρσιν, ipsa ὑπερύψωσις s. *superexaltatio*? Christo etiam ut homini, s. secundum illam naturam, juxta quam in tempore & exinaniri potuit, & exaltari, s. gloriâ & honore coronari, dominium præsentissimum in Omnes creaturas tribuit David Ps. lxx. Non greges & armenta, non feras bestias, ne unam quidem volucrem, nullum piscem, & quicquid perambulat, semitas marium, eximit, cumq; plus ultra non posset, admirabundus exclamat: DOMINE Domine noster, quàm magnificum est nomen tuum in universâ terrâ! quin in aureolo illo, toties allegato & universaliter, prout sonat, explicato, OMNIA SUBJECISTI SUB PEDIBUS EJUS! quàm mirificè triumfat sape, pro gloriâ Filii hominis, Apostolus I. Cor. XV. 27. Eph. I. 22.

B

Heb.

Heb. II. 8. Tribuit alibi Christo etiam ut homini sedenti ad dextram Dei do-
 minium præsens, non solum in Ecclesiæ membra: sed in omnes hostes, in
 ipsum adeo Diabolum, & quoscunque savissimos Tyrannos, quia domina-
 tur in medio inimicorum suorum Pl. CX. 3. Memoratur in Daniele danda
 Filio hominis, potestas, gloria, regnum Catholicum, in omnes populos, na-
 tiones, linguas, & additur: Potestas ejus, potestas æterna, qua non aufere-
 tur, & regnum ejus, quod non mutabitur Dan. VII. 13. Et quid aliud quàm Ma-
 jestatem Christi ut hominis verè divinam peroravit in Epist. ad Ephes. c. I.
 20. 21. 22. & c. IV. 8. 9. 10. Paulus, Christum à mortuis suscitatum, colloca-
 tum memorans ad dextram in supercælestibus supra principatum omnem,
 imò supra nomen omne, quod nominatur, non solum in hoc secu-
 lo: sed etiam futuro, imò ipse qui jam ante incarnationem, ut DEUS Cælum
 & terram implebat, ascendisse dicitur ut impleret omnia. Plena est omnis
 scriptura testimoniis Majestatem & gloriam verè divinam Christi, unà
 cum gubernatione omnium creaturarum, ipsam potestatem Judicandi divi-
 nam, Christo in quantum Filius hominis est, in tempore datam, ipsi sangui-
 ni & carni Christi virtutem mundandi nos à peccatis, & dandi vitam mun-
 do communicatam, insonantibus: vid. Phil. II. 9. 10. Hebr. II. 9. Apocal. V.
 6. 13. (ubi Omnis creatura, quæ est (1) in cælo (2) super terram. (3) sub
 terrâ. (4) quæ in mari, AGNO occiso acclamat: BENEDICTIO,
 & HONOR, & GLORIA, & POTESTAS IN SECU-
 LORUM. Joh. V. 26. 27. c. VI. 51. I. Joh. V. 7. At universam illam majesta-
 tis & virtutis increatæ ac verè divinæ communicationem detestatur Calvi-
 nismus, cujus nomine Beza resp. ad Act. p. 80. Communicationem illam ma-
 jestaticam, commentitiam, non verbalem, nedum realem: sed ut falsissimam
 impiam, blasphemam detestamur. Atque ita Calvinismus, κακολογῶν
 JESUM, non loquitur in Spiritu S. nec ostendit characterem illius Seminis,
 à cujus ore non recedit Sanctus ille Spiritus. Licebat exempla longè plurima
 memorare, quibus constet, quàm non Spiritus ille Christi, & Verba illa unà
 cum Spiritu Christi transmittenda ad Semen & semen seminis, præsideat in
 Calvinismo e. c. quod, ubi Deus jurat se nolle mortem morientis Ezech.
 XXXIII. 11. illi opponunt: Velle: Ubi Servator sub duplicato AMEN prote-
 statur: VOLUI VOS congregare Matth. XXIII. 37. illi explicant: NOLUI,
 vel solâ humanitate & externo quodam vocationis simulacro VOLUI: Ubi
 clamat Apostolus: Christum ἡλασµὸν pro peccatis totius mundi I. Joh. II. 2.
 Illi opponunt: non pro peccatis totius mundi: sed solorum absolutè electo-
 rum sberi, exclusis longè plurimis, quos nec miseratus unquam Deus fue-
 rit,

rit, nec redimere per Filiam decreverit: sed absolute reprobaverit, quia ita
visum fuerit. Ubi intonat Apostolus: Deus non vult ULLUM perire 2. Pet.
III. 9. illi opponunt: DEUS absoluto decreto voluit longè maximam
generis humani partem perire: quando toties testatur Apostolus: Quod
CHRISTUS ex serio SS. Trinitatis consilio vel decreto sit mortuus
& ἀντὶ πάντων sc. dederit pro OMNIBUS I. Tim. II. 6. illi oppo-
nunt: Non mortuum nisi pro paucis (absolute ante Christum prædestina-
tum Mediatorem) Electis. Ubi in nocte quâ traditus est, conditor Sacramenti
Eucharistici, sic eloquitur verba Testamenti: Edite: hoc est corpus meum.
Matth. XXVI. 26. illi sic depravant: Hoc, quod ore editis tantum signum
& figura est, absentis & in cælo tantum existentis mei corporis; Ubi clamat
Apostolus: indignum communicantem reum fieri corporis Christi, non diju-
dicando Corpus DOMINI. I. Cor. XI. 29. illi explicant: reum fieri, non diju-
dicando panem cœna DOMINI. Nec minùs in Baptismo, quando Apostoli ex
spiritu Christi loquuntur Tit. III. 5. Baptismum aquæ esse lavacrum regene-
rationis, quando Christus ipse: baptismum illum constare Aquâ & Spiritu
definit Joh. III. 5. Illi corrumpunt, & anathema Christo dicunt: Esse hoc
Manichaicum delirium, Deum asciscere in ullam ullius create rei partem
vid. Bez. resp. ad Acta p. 47. & seq. nec Baptismum esse, nisi signum significans
& representans lavacrum regenerationis, si fortè deinceps sequatur illa.
Quid, inquam, hoc aliud est, quàm καὶ τοὺς ἰσχυροὺς ἰσχυρῶν, & omnem Christi do-
ctrinam pessimè traducere. Quid autem de Babylone, in quâ Petro Romam in-
tellectam urgent? Noti sunt Tridentini anathematismi e. c. Si quis dixerit san-
ctiss. Eucharistia Sacramentum secundum ipsius Christi institutionem, non
nisi sub utraque specie sumi, ANATHEMA sit. Si quis dixerit in illo Sacra-
mento remanere substantiam panis & vini, negaveritq. transsubstantiatio-
nem, ANATHEMA sit. vid. Concil. Trid. Sess. XIII. & XXI. Si quis dixerit: SO-
LA FIDE HOMINEM JUSTIFICARI, vel per justitiam Christi formaliter
justos esse ANATHEMA sit. Si quis dixerit: Homines justificari SOLA
IMPUTATIONE justitiæ Christi, vel, solâ fiducia divinæ misericordiæ,
peccata remittentis propter Christum, nos justificari, ANATHEMA sit.
Si quis dixerit, amissâ per peccatum gratiâ simul & fidem semper amitti,
aut qui fidem habet sine charitate, non esse Christianum, ANATHEMA
sit. Si quis negaverit bona justificati opera, esse bona ipsius justificati merita,
quibus verè mereri possit augmentum gratiæ, vitam æternam & augmentum
gloriæ, ANATHEMA sit! conf. sess. VI. can. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 28. 32. Quàm
non inquam Babel illa, dum ipsâ sedis impunitate maximè punietur, his &
longè numerosioribus anathematismis se communionem testamenti exclusit?

Quid

Quid autem de Græcis, ut mittamus errores alios, *processionem Spiritus S. à solo Patre*, tam præfractè, etiam post luculentam in Concilio *Ferrariæ* primum per sessiones XVI priores a. 1438. celebrato, inde ob pestem favientem, *Florentiam* translato, Palinodiam, cui solus *Ephesus* *Praesul* suffragium denegavit, pronuciandum fuerit, inprimis, si Bessarionis illa quam laterculo I. inscripsimus censura sibi constaret? Post ipsum Filium personantem: *Omnia quæ habet Pater* (excepta sc. solâ relatione paternitatis) *mea sunt*, post eundem confessorum: *SPIRITVS S.* (non loquetur à semetipso: sed) *de meo accipiet & annuntiabit vobis*, probatumque, thesaurum scientiæ, & ipsius adeo essentia, Spiritui S. non esse à seipso: sed à *Patre & Filio*, postquâ mittitur æquè à Filio Spiritus S. quàm à Patre, & tamen, quia Deus s. persona divina, nec mittitur per imperium, velut à superiore, nec per *Consilium*, velut à sapientiore, utique non mittitur, nisi ex suppositâ *processione* s. *interna & æterna hypostaseos S. Spiritus productione & naturalis emanationis ordine*, extra quem non apparet, quomodo magis Spiritus à Filio, quàm Filius Deus à Spiritu S. mittatur: si deniq; ex æquo dicitur *Spiritus Filii*, quàm *Patris*, nec contrâ *Filius* dicitur *Verbum Spiritus Sancti*, cum tamen, si Spiritus S. licet à Filio non spiretur, posset dici *Filii Spiritus*, quia est illi *ὁμοούσιος* & cum eo simul à Patre procedit, Filius quoq; licet à Spiritu S. non generetur, posset dici *Verbum Spiritus Sancti*, quia est illi *ὁμοούσιος*, & cum eo simul à Patre (quod argumentum tanti æstimatum Angustino tr. 99. in Ioh. ut illo solo contentus fuerit ad probandum Spiritum S. à Filio procedere) Conf. Ioh. XV. 26. c. XVI. 7. 13. 14. 15. Galat. IV. 6. Sanè illa Græcorum *ἀνὴλογία* sc. *Patrem Filii, Sanctique Spiritus fontem & radicem, Filium verò & Spiritum S. divina germina esse, & Spiritum Sanctum à Filio quidem scaturire, hauriri, profundi secundum temporalem missionem, non autem secundum essentialem & æternam ex hypostasi Filii emanationem*, non ostendit consonantiam cum Spiritu illo Christi clamantis: EGO ET PATER UNVM SVMVS, Ioh. X. 30. & verbis illis, quæ unâ cum SPIRITV CHRISTI non recessura memorantur ab Ore Seminis Christi, & Semine seminis in seculum. De quo tamen, quæ nunc in transcurso commentari non licet, in posterum, si Dominus volet & vivemus, exhibebimus!

Adhortamur Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos, ut, quod præmisimus, Soli DEO, ipsique sic SPIRITUI PATRIS ET FILII solemne hoc Pentecostale celebrent, & cum semper, tum hac inprimis anniversariâ solemnitate, se testamenti huius quo, merito Redemptoris, SPIRITUS CHRISTI, & verba Oris Christi non recessura memorantur ab Ore Seminis Christi in seculum, Confessores & socios, opere ipso seriis sc. fidei, invocationis obedientiæ, patientiæ exercitiis ostendant. Cumque charismata s. gratiæ cœlestis dona, utut diversa, operetur, unusidemque Spiritus distribuens unicuique, prout vult I. Cor. XII. 11. Det, Pater cœlestis, det æternus æterni Patris Filius docentibus SPIRITUM illum bonum, qui doceat eos! Nehem. IX. 20. Det Pater gloriæ, Spiritum Sapientiæ & revelationis. Ephes. I. 17. Effundat super nos Spiritum gratiæ & precum, Sach. XII. 10. Doce nos facere beneplacitum tuum, quia Tu es Deus noster. SPIRITVS TVVS BONVS per terram planam DEDVCAT NOS!

P.P. sub Sigillo Rectoratus ipso primo Die sacro S.
SPIRITUI XXVI. Maji Anno clb lxxii.

rit, nec redimere per Filiam decreverit: sed absolutè
 visum fuerit. Ubi intonat Apostolus: Deus non vult
 III. 9. illi opponunt: DEUS absoluto decreto volu-
 generis humani partem perire: quando toties testat
 CHRISTUS ex serio SS. Trinitatis consilio vel
 & ἀντίλογον se dederit pro OMNIBUS I. Tim
 nunt; Non mortuum nisi pro paucis (absolutè ante C
 tum Mediatorem) Electis. Ubi in nocte quâ traditus est
 Eucharistici, sic eloquitur verba Testamenti: Edite:
 Matth. XXVI. 26. illi sic depravant: Hoc, quod ore
 & figura est, absentis & in cælo tantum existentis mei
 Apostolus: indignum communicantem reum fieri cor
 dicendo Corpus DOMINI. I. Cor. XI. 29. illi explicant
 dicendo panem cæne DOMINI. Nec minùs in Baptismo
 spiritu Christi loquuntur Tit. III. 5. Baptismum aque
 rationis, quando Christus ipse: baptismum illum con-
 definit Joh. III. 5. Illi corrumpunt, & anathema Chri
 Manichaicum delirium, Deum asciscere in ullam ulli
 vid. Bez. resp. ad Acta p. 47. & seq. nec Baptismum esse
 & representans lavacrum regenerationis, si fortè
 Quid, inquam, hoc aliud est, quàm καὶ ἡμεῖς Ἰησοῦν,
 strinam pessimè traducere. Quid autem de Babylone, in-
 tellectam urgent? Noti sunt Tridentini anathematismi
 Etiss. Eucharistia Sacramentum secundum ipsius Chri
 nisi sub utraque specie sumi, ANATHEMA sit. Si qui
 mento remanere substantiam panis & vini, negaverit
 nem, ANATHEMA sit. vid. Concil. Trid. Sess. XIII. & XI
 LA FIDE HOMINEM JUSTIFICARI, vel per justiti
 justos esse ANATHEMA sit. Si quis dixerit: Hom
 IMPUTATIONE justitiae Christi, vel, solâ fiducia
 peccata remittentis propter Christum, nos justificari
 Si quis dixerit, amissâ per peccatum gratiâ simul &
 aut qui fidem habet sine charitate, non esse Christianu
 sit. Si quis negaverit bona justificati opera, esse bona ip
 quibus verè mereri possit augmentum gratiæ, vitam et
 gloria, ANATHEMA sit! conf. sess. VI. can. 7. 9. 10.
 non inquam Babel illa, dum ipsâ sedis impunitate m
 longè numerosioribus anathematismis se communi-

the scale towards document

Quia ita
 2. Pet.
 man
 Quod
 vorius
 oppo
 lestin
 ament
 neum
 signum
 amat
 on diju
 on diju
 stoli ex
 regene
 Spiritu
 esse hoc
 artem
 nificans
 tur illa
 tisti do
 am in
 rit san
 n, non
 Sacra
 niatio
 rit: SO
 maliter
 SOLA
 cordia
 MA sit
 amitti
 HEMA
 merita
 centum
 Quam
 , his &
 clusit?
 Quid